

Til  
Alle landets brann- og redningsvesen

## Fyrverkerisesongen 2023/2024

Årets fyrverkerisesong nærmer seg, og Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap (DSB) anmoder igjen om kommunens bistand til å redusere risikoen for uhell og ulykker i forbindelse med handel og uvetting bruk av fyrverkeri. For 15 år siden ble det innført forbud mot kjøp og bruk av pinneraketter, samt forbud mot salg av pyrotekniske artikler som ser ut som leketøy. Samtidig viser de innrapporterte skadetallene, for de ti siste årene, historisk lave verdier. DSB jobber for at trenden med lavere skadetall fortsetter og at skadetallene reduseres ytterligere. Det er også hensikten med revidert forskrift for pyrotekniske artikler som ble sendt til Justis- og beredskapsdepartementet 12.11.21, med anmodning om fastsettelse.

### Samarbeid med politiet

Fyrverkeri forårsaker hvert år skader både på personer og materielle verdier som etter direktoratets oppfatning kunne vært unngått dersom publikum forholdt seg til gjeldende anbefalinger og retningslinjer knyttet til bruken av fyrverkeri. Uvetting bruk av fyrverkeri er i stor grad et ro- og ordensproblem. DSB oppfordrer derfor kommunen til å samarbeide med politiet om lokale tiltak for å forebygge den uvettinge bruken av fyrverkeri eksempelvis gjennom felles informasjon og advarsler i media.

### Tilsyn med utsalgssteder som driver handel med fyrverkeri

DSB anmoder kommunene om å gjennomføre tilsyn med utsalgsstedene for fyrverkeri og melde tilbake spesielle forhold til DSB. DSB ønsker ingen generell tilbakemelding fra samtlige kommuner, men kun en tilbakemelding om spesielle forhold avdekket under tilsynet som DSB bør være informert om. Forhold som bør meldes inn er listet opp under avsnittet *Bruk av reaksjonsmidler*.

Kravene til selve fyrverkeriproduktene er regulert i forskrift 3. oktober 2013 nr. 1199 om pyrotekniske artikler (pyroforskriften), mens krav til handelslokale og salgssituasjonen fremkommer av den gamle eksplosivforskriften, forskrift 26. juni 2002 om håndtering av eksplosjonsfarlig stoff (eksplosivforskriften 2002).

### Presisering av krav til container for oppbevaring av fyrverkeri i handelsperioden

I "Veiledning om håndtering av fyrverkeri", tilhørende eksplosivforskriften 2002, er det foreslått en løsning for å tilfredsstille kravet etter § 7-4 første ledd om 10 minutters innbruddsikkerhet, som innebærer at dørene til containeren må være sikret med to bommer med egne låser som er beskyttet.

Vi ser imidlertid at markedsaktørene benytter seg av forskjellige løsninger til salgs- og oppbevaringscontainere i handelsperioden. Det har i forbindelse med dette oppstått et behov for presisering av veilederen, ettersom veilederen ikke beskriver hva som ligger i begrepet bom med tildekt lås.

Samtidig er vi blitt oppmerksomme på at kravet som fremgår av veilederen for *midlertidig* lagring av fyrverkeri er strengere enn det som stilles til permanent lagring, og ikke stemmer overens med det som i praksis har vært akseptert.

Derfor presiserer vi at det er forskriftens krav om 10 minutters innbruddssikkerhet som er gjeldende og at veiledningen kun er en løsning for å oppnå dette. Se for øvrig vedlegg "Svar på spørsmål om containere til oppbevaring av fyrverkeri" for mer informasjon om dette.

I påvente av ny forskrift om pyrotekniske artikler vil ikke eksisterende veiledning bli oppdatert.

## Godkjente fyrverkeriartikler

### CE-merket fyrverkeri

Alle fyrverkeriartikler som omsettes på det norske markedet skal være CE-merket. De CE-merkede produktene må likevel være produkter som i utgangspunktet er tillatt solgt i Norge. Det er for eksempel ikke tillatt å selge pinneraketter selv om disse er CE-merket, da disse produktene ikke er tillatt i Norge.

I vedlegg 3 til pyroforskriften vises en liste over hvilke CE-merkede produkter som er tillatt solgt i Norge. CE-merkede produkter merkes som følger: XXXX – YY –ZZZZ..., hvor XXXX angir registreringsnummeret til det utpekte tekniske laboratoriet (Notified Body), YY angir kategorien fyrverkeriet tilhører (F1, F2 eller F3 for hhv. Kategori 1, 2 eller 3). ZZZZ er unikt løpenummer som de utpekte tekniske laboratoriene påfører produktene. Pyroforskriften med tilhørende vedlegg er tilgjengelig på <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2013-10-03-1199>

### Ikke CE-merkede produkter

Det er ikke lov å omsette fyrverkeri som ikke er CE-merket på det norske markedet.

## Bruk av reaksjonsmidler

DSB får hvert år spørsmål om hva som er riktig bruk av reaksjonsmidler når brann- og redningsvesenet gjennom tilsyn med utsalgsstedene avdekker brudd på regelverket eller vilkår i tillatelsen. DSB har derfor nedenfor listet opp momenter til hjelp for brann- og redningsvesenet.

### Forhåndsvarsel av vedtak

DSB anbefaler at kommunen i forkant av tilsynet varsler tillatelsesinnehaver om at tillatelsen kan trekkes tilbake uten forhåndsvarsel, dersom man under tilsynet finner brudd på krav i regelverket eller vilkår i tillatelsen. Et slik varsel kan gjerne gis ved utstedelse av tillatelsen. Med bakgrunn i den korte salgsperioden kan forhåndsvarsel også unnlates i henhold til forvaltningsloven § 16 tredje ledd. Forslag til tekst ved et eventuelt forhåndsvarsel: "Dersom det ved tilsyn fremkommer brudd på lov, forskrift eller vilkår gitt i tillatelsen, kan salget stanses hele eller deler av perioden og tillatelsen kan trekkes tilbake."

Midlertidig stans av salget til forholdet er brakt i orden (eventuelt kombinert med tvangsmulkt):

- Mangler sløkkeutstyr
- Mangler oppslag om røykeforbud og bruk av åpen ild
- Utstillingsvare tilgjengelig for publikum er med kruttladning
- Publikum får tilgang til varene
- Selger(e) er under 18 år
- Selger(e) har ikke fått nødvendig opplæring
- For store mengder i lokalet (over 100 kg NEI), da kan hele handelslokalet stenges
- Risikovurdering av at lokalet er egnet for salg kan ikke fremlegges

Tillatelsen trekkes tilbake for resten av salgsperioden og fyrverkeriartiklene bringes til godkjent lager:

- Dersom det oppbevares mengder i handelslokalet eller i tilstøtende branntrygt rom utover det som er sikkerhetsmessig forsvarlig
- Salg av pinneraketter til forbrukere
- Ansvarshavende og stedfortreder kan ikke dokumentere godkjent kurs (skal ha gyldig sertifikat fra Norsk brannvernforening)
- Fyrverkeriet er ikke CE-merket
- Salget foregår ikke over disk, men i form av selvbetjening
- Handelslokalet/salgstedet samsvarer ikke med opplysningene i søknaden
- Det selges fyrverkeriartikler til personer under 18/12 år
- Tillatelsesinnhaver har ikke lager i tilknytning til salgsstedet
- Ikke rettet tidligere avvik

Umiddelbar stengning og politianmeldelse:

- Salget foregår uten tillatelse
- Oppbevaringen foregår uten tillatelsen eller ikke i samsvar med tillatelsen

Kompetent utpekt person

DSB gjør oppmerksom på at utpekt kompetent person skal være til stede i lokalet under salget, men det er ikke krav om at personen skal stå bak disken. Imidlertid skal den særskilte utpekte personen være til stede der hvor fyrverkeri med eksplosivt innhold håndteres. Særskilt utpekt person samt dennes stedfortreder skal påse at håndteringen av fyrverkeriartiklene foregår på en teknisk riktig og lovlig måte i forhold til handelen, overlevering av varer, henting av varer i oppbevaringscontaineren, låsing av denne, håndtering av returvarer eller produkter som trekkes fra markedet o.l. Det er disse personene som har fått særskilt opplæring og som raskt kan iverksette nødvendige tiltak, dersom uhellet skulle være ute.

Særskilt utpekt person og dennes stedfortreder skal ha gyldig sertifikat utstedt av Norsk Brannvernforening. På nettsiden til Norsk Brannvernforening er det mulig å søke direkte på sertifikatnummer eller navn og fødselsdato:

<https://brannvernforeningen.no/sertifisering/fyrverkeri-og-pyroteknikk/sertifiserte-pyroteknikere/fyrverkeri-sertifikatsok>

## Elektronisk rapportering av uhell/ulykke ved bruk av fyrverkeri

For å kunne opprettholde fokuset på å forebygge skader som skyldes fyrverkeri, er vi avhengig av at det rapporteres om uhell og skader. DSB bruker statistikken i det forebyggende arbeidet, og rapporterer denne til EU hvert år.

I forbindelse med nyttårsaftnen 2022/2023 er det meldt inn 71 uønskede hendelser, hvorav 31 personskader. Personskadene har ulik alvorlighetsgrad og er på fingre, ansikt, hørsel, øyne og andre kroppsdelar. De siste fem årene har det i snitt blitt rapportert 41 personskader hvert år. Registreringen av personskader er basert på innmelderens rapportering, og ikke alltid på en medisinskfaglig vurdering.

Det er registrert 10 øyeskader etter nyttårsaftnen 2022/2023. Tre fikk så alvorlige øyeskader at det er forventet at de vil oppleve betydelig synsreduksjon. Kun to av de skadde benyttet beskyttelsesbriller på tidspunktet de ble skadet. Se detaljert statistikk på <https://www.dsb.no/menyartikler/statistikk/uhell-med-fyrverkeri/>.

Direktoratet anmoder om bistand for å få kartlagt ulykker og uhell med skade forårsaket av fyrverkeri ved årets nyttårsfeiring. DSB ber om at all rapportering foregår elektronisk via: <http://www.dsb.no/fyrverkeriuhell>. Innmelding av uhell med fyrverkeri skjer via Altinn og innlogging foregår med ID-porten. Skjemaet vil også ligge lett tilgjengelig på forsiden på [www.dsb.no](http://www.dsb.no) i rapporteringsperioden. Vi ønsker rapporteringen av uhell/skader så snart som mulig og senest **mandag 8. januar 2024**.

Med hilsen  
for Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap  
Eksplosiver og transport av farlig gods

Henrik Kringhaug  
seksjonssjef

Brage Askeli  
senioringeniør